

Læreplan i skogfaget Vg3 / opplæring i bedrift

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 8. februar 2008 etter delegasjon i brev av 26. september 2005 fra Utdannings- og forskningsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2008

Gjelder til 31.07.2017

Formål

Skogbruk omfatter verdiskaping basert på forvaltning av store nasjonale ressurser i skog og utmark. Skogbransjen etterspør profesjonelle yrkesutøvere som behersker tradisjonelle og moderne driftsmetoder og har kompetanse innen næringsutvikling knyttet til skogressurser i et langsiktig perspektiv.

Skogfaget skal legge grunnlag for yrkeskompetanse knyttet til avvirking av skog og omsetning av tømmer og andre skogprodukter på et internasjonalt marked. Videre skal faget bidra til å utvikle forståelse for forvaltning av skog og utmark som naturressurs. Faget skal gi innsikt i sammenhenger mellom biologisk produksjon, tålegrenser i naturen og menneskelig aktivitet.

Opplæringen skal legge til rette for at lærlingen kan utvikle kunnskaper og ferdigheter som gir grunnlag for yrkesutøvelse i en moderne skognæring. Opplæringen i skogfaget skal ha en helhetlig tilnærming med både et økologisk, et økonomisk og et individuelt perspektiv. Opplæringen skal fremme kompetanse innen produksjon av skog- og utmarkstjenester. Videre skal opplæringen legge til rette for at lærlingen får erfaring med arbeid under utfordrende natur- og klimaforhold, med avansert teknologi og knappe marginer der det er nødvendig å foreta raske og selvstendige vurderinger. Opplæringen i skogfaget skal legge grunnlag for videre kompetansebygging og er et utgangspunkt for livslang læring gjennom vektlegging av økologisk forståelse, ressursforvaltning, yrkes- og næringsutøvelse og teknologi.

Fullført og bestått opplæring fører fram til fagbrev. Yrkestittel er skogsoperatør.

Struktur

Skogfaget består av to hovedområder. Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over hovedområdene:

Årstrinn	Hovedområder	
Vg3 / opplæring i bedrift	Skogskjøtsel og utmark	Tynning og foryngelseshogst

Hovedområder

Skogskjøtsel og utmark

Hovedområdet omfatter arbeidsprosesser innen etablering av skog og ungskogpleie. I dette inngår planlegging, gjennomføring, vurdering og dokumentasjon av arbeid i skog og utmark i tråd med gjeldende regelverk og bransjestandarder. Hovedområdet omfatter også bruk av motorryddesag i ungskogpleie og bruk av digitale verktøy til posisjonering og dokumentering av utført arbeid. Helse, miljø og sikkerhet er sentralt i hovedområdet.

Tynning og foryngelseshogst

Hovedområdet omfatter planlegging av skogsdrift ved hjelp av skogbruksplan etter gjeldende regelverk. Videre omfatter det bruk av maskinelt utstyr i tynning og foryngelseshogst med særlig vekt på optimalisering av arealnetto. Digitale verktøy knyttet

til planlegging, avvirkning og dokumentasjon står sentralt i hovedområdet. Regelverk og nasjonale standarder for bransjen er en del av hovedområdet.

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I skogfaget forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne uttrykke seg muntlig i skogfaget innebærer å foreslå, diskutere og begrunne faglige valg og løsninger i arbeidsutførelsen. Det betyr også å kommunisere med oppdragsgivere, kunder og andre faggrupper.

Å kunne uttrykke seg skriftlig i skogfaget innebærer å rapportere og dokumentere. Det betyr å kommunisere med oppdragsgiveren og offentlige og private samarbeidspartnere. Det innebærer videre å utforme tilbud i konkurranse med andre.

Å kunne lese i skogfaget innebærer å forstå anbudspapirer, beskrivelser, bruksanvisninger, HMS-datablader og regelverk. Det betyr å orientere seg i faglitteratur og dagspresse.

Å kunne regne i skogfaget innebærer å beregne lengde, areal, volum og vekt. Det betyr å utarbeide anbud og kalkulere pris og utføre beregninger knyttet til økonomisk planlegging og drift.

Å kunne bruke digitale verktøy i skogfaget innebærer å innhente og utveksle informasjon. Det betyr å bruke yrkesrelevante digitale verktøy og instrumenter til posisjonering, drift og omsetning.

Kompetansemål

Etter Vg3

Skogskjøtsel og utmark

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- planlegge, gjennomføre og vurdere arbeid med etablering av ny skog
- planlegge, gjennomføre og vurdere ungskogpleie og behov for forhåndsrydding
- bruke motorsag og motorryddesag og andre håndholdte motorredskaper
- innhente relevante data og dokumentere skjøtsel med digitale verktøy
- arbeide etter en skogbruksplan og foreta oppdatering av planen på bakgrunn av nye data
- utføre skogskjøtsel i tråd med økologiske prinsipper og krav til lønnsomhet
- kommunisere og samarbeide med andre yrkesutøvere, rettighetshavere og interessegrupper i tilknytning til arbeid i skog og utmark
- arbeide etter regelverk og avtaler som regulerer arbeidsforhold i skogbransjen, og gjøre rede for arbeidsgiverens og arbeidstakerens plikter og rettigheter
- vurdere risiko og ivareta helse, miljø og sikkerhet under arbeid i skog og utmark
- utføre arbeidsoppgaver i skog og utmark på en ergonomisk riktig måte

Tynning og foryngelseshogst

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- planlegge hogst og framkjøring av virke i tråd med biologisk og økologisk forståelse og krav til lønnsomhet
- vurdere risiko, planlegge og gjennomføre tynning ut fra en økonomisk, biologisk og økologisk forståelse
- forklare prinsippet for bærekraftig forvaltning og gjøre rede for hvordan dette ivaretas i nasjonale standarder for skogbruket
- bruke skogbruksplan, kart og posisjoneringsverktøy til navigering og planlegging i skog og utmark
- forklare sammenhenger mellom apteringsinstruksjon og optimal virkesverdi
- utføre tynning og foryngelseshogst med hogstmaskin etter gjeldende regelverk
- kjøre fram skogsvirke med lastbærer etter gjeldende regelverk
- utføre manuell hogst etter gjeldende regelverk
- planlegge og utføre sommer- og vintervedlikehold på skogsveier
- påvise og rapportere avvik og dokumentere avvirkning med digitale verktøy
- utføre regelmessig vedlikehold på hogstmaskin, lastbærer, motorsag og andre håndholdte motorredskaper
- utføre kontroll og kalibrering av produksjonsutstyr

Vurdering

Vg3 skogfaget

Bestemmelser for sluttvurdering:

Hovedområder	Ordning
Skogskjøtsel og utmark	Alle skal opp til fagprøven, som normalt skal gjennomføres innenfor en tidsramme på tre virkedager.
Tynning og foryngelseshogst	

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.